

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.

0030 OSLO

E-post: postmottak@kud.dep.no

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbeh.:	Arkivkode:	Dato:
	13/00018-001	TT	000	Sola, 29.08.2013

Høringsuttalelse fra Sola kirkelige fellesråd – Det livssyns åpne samfunn

Stålssettutvalget har levert en grundig og omfattende utredning som på en god og interessant måte drøfter mange ulike tema som er utfordrende i krysningpunktet mellom religion, politikk og samfunnsliv. *Det livssyns åpne samfunn* tegner et bilde av et samfunn og et land som *er* endret og som *vil møte* dyptgripende endringer i tiårene som kommer. Et levende samfunn vil aldri være en konstant størrelse, og dagens Norge gjennomgår for tiden betydelige endringer med tanke på religion, livssyn, kultur mv.

Sola kirkelige fellesråd stiller imidlertid spørsmål ved om det er nødvendig å forme radikalt nye løsninger gjennom å skape en konstruert livssynsnøytralitet der en samtidig tar fra den norske kirke oppgaver og ansvar som den har i dag. Selv om samfunnet er i endring trenger vi å forankre vår nasjonale, kulturelle og åndelige identitet både som samfunn og enkeltmennesker i et normgrunnlag som ligger utenfor det menneskeskapte.

Aktivt støttende tros – og livssynspolitik

Sola kirkelige fellesråd er glad for at utvalget bekrefter en aktivt støttende tros – og livssynspolitik og støtter prinsippet om likebehandling som et godt og viktig prinsipp i tros – og livssynspolitikken. Dette kan imidlertid gjøres på ulike måter og det er viktig å være oppmerksom på hvilke konsekvenser dette får. Samtidig som prinsippet om likebehandling skal sikre minoritetenes rettigheter er det imidlertid viktig å påpeke at vektleggingen av likebehandling av tros- og livssyn ikke må få som konsekvens at praksis og tradisjoner med tilknytning til Den norske kirke blir begrenset eller redusert. Vi vil derfor understreke at ønsket om likebehandling av ulik tro og livssyn i større grad bør tilrettelegges for økt tros- og livssynsnærhet på ulike samfunnsområder framfor innskrenkning av eksisterende ordninger med tilknytning til Den norske kirke.

Fødselsmeldinger

Sola kirkelige fellesråd støtter ikke utvalget i at ordningen med fødselsmelding om trostilhørighet til folkeregisteret fra sykehus og lignende blir avskaffet. Barnedåp er en grunnleggende viktig

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

ordning i Den norske kirke, og fødselsmeldinger gjør det mulig for kirken å sende ut tilbud om dåp til medlemmer som har fått barn. Opphør av ordningen med informasjon om trostilhørighet på fødselsmeldinger vil være et negativt bidrag til styrking av tros- og livssyns plass i samfunnet, noe utvalget ellers legger vekt på. I stedet for å ta bort en ordning som er viktig og tjenlig for Den norske kirke, bør det legges til rette for at andre religioner og livssyn også blir involvert i nåværende informasjonsordning fra sykehusene til folkeregisteret.

Valgordning

Sola kirkelige fellesråd mener at dersom valglokalitetene tilsier det kan nåværende etablerte ordning med samlokalisering av offentlige valg og kirkevalg videreføres. Det er opptatt av å kunne høyne valgdeltakelsen ved kirkevalgene og går mot utvalgets konklusjon om at det ikke bør holdes kirkevalg i tilstøtende lokaler samtidig med offentlige valg. Kirkevalg samtidig med offentlige valg har vist seg avgjørende for å oppnå høyere valgdeltakelse i kirken og slik bidratt til å styrke kirkelige organers demokratiske legitimitet. Dette er i tråd med det politiske premiss for en mer selvstendig kirke. Det er viktig at det etableres et godt og avklart samarbeid med kommunens valgadministrasjon. Tydelig avgrensing og god skilting gjør det klart for velgerne at kirkevalget er adskilt fra de offentlige valgene.

Vigselsmyndighet

Sola kirkelige fellesråd ønsker en videreføring av ordningen med vigsel i regi av tros- og livssynssamfunn som Den norske kirke har sammen med mange ulike trossamfunn. Kirkelig vigsel har lange tradisjoner i Norge, og fellesrådet ser ingen gode grunner til å ta denne ordningen fra den norske kirke og andre trossamfunn. Hvis all vigselsrett skal legges til tinghuset / byfogden vil det i realiteten innsnevre det livssynsåpne samfunnet. Dette vil være en selvmotsigelse i forhold til det som hevdes å være selve grunntonen i utvalgets utredning.

Gravferdsforvaltning

Sola kirkelige fellesråd vil beholde dagens ordning der den norske kirke ivaretar det offentlige gravferdsansvaret for alle. Kirken har lang og god erfaring med dette og innehar høy faglig kompetanse i forhold til administrativ og praktisk gravlundsforvaltning. Dagens offentlige gravferdstilbud i regi av de kirkelige fellesrådene sikrer at gravlegging, kremasjon og drift av offentlige gravplasser utføres med høy faglig standard og integritet. I utredningen framkommer ingen kritikk av at kirken misbruker sin gravferdsmyndighet overfor de som har en annen tro eller livssyn.

Vi mener at dette bl.a. handler om en kultur og verdier i sektoren som har gjort at kirken evner å komme i møte bredden av de menneskelige og praktiske behov døden fører med seg. Vi ser at gravferdsmyndighetens livssynsmessige tilhørighet også bidrar til forståelse for behov og ønsker hos mennesker med et annet livssynsmessig ståsted. Tilliten som er etablert er ikke basert på nøytralitet, men på en innsikt i at gravferden på ulik måte berører de mest eksistensielle sidene av livet hos oss alle. Selv om gravplassene ofte ligger ved en kirke, har de blitt et møtested for et økende religiøst og kulturelt mangfold. Brukerundersøkelser viser stor tilfredshet med det tilbudet

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

som gis de pårørende i forbindelse med et dødsfall og tiden etterpå og bekrefter at gravferdstjenestene nyter stor tillit i befolkningen.

Den manglende interessen i utredningen for gravferdstjenestens innhold vekker bekymring for at en ensidig livssynspolitisk agenda skal ødelegge den betydelige kompetansen som over lang tid er opparbeidet lokalt. Vi tror at den manglende tilliten til tro- og livssynsbasert virksomhet til syvende og sist kan ramme utredningens bærende idé om et livssynsåpent samfunn.

Kirkebygg

De fleste av landets kirkebygg har en viktig betydning for identitet, stedstilhørighet og som lokalt møtested i glede og sorg. Kirken er et symbolbygg for langt flere enn bare den norske kirkes medlemmer, også for dem som ikke har et aktivt forhold til det som foregår inne i bygget. Det er derfor ikke tilstrekkelig å betrakte kirkebyggene kun som lokaler for Den norske kirkes aktivitet. Disse er gjennom århundrene reist av stedets folk, alltid bygget med omtanke og stolthet, og de fleste steder var kirken det eneste offentlige bygget i lokalmiljøet. Følgelig fikk den en sentral plassering og ble utstyrt med det beste man kunne fremskaffe av arkitektur, håndverk og kunst på den tiden. Kirkene står derfor i en særstilling blant eldre norske kulturminner.

Kirkebyggenes særpreg, alder og kulturminneverdier bidrar imidlertid til at det er kostnadskrevende å forvalte dem på en faglig forsvarlig måte. Prinsippet om likeverdig behandling av alle trossamfunn må derfor ikke være til hinder for at det offentlige kan ha særskilte ordninger og tiltak overfor denne type kirkebygg. Det må derfor understrekes at bygninger tilhørende andre trossamfunn også kan være omfattet av tilrettelagte ordninger for bygg med kulturminneverdier.

Sola kirkelige fellesråd vil på denne bakgrunn peke på nødvendigheten av at staten tar et særlig ansvar for at kirkebyggene sikres og vedlikeholdes. Kirkebyggenes betydning tilsier at dette særlige statlige ansvar for deres kulturminneverdier ikke alene må vurderes som et bidrag til trossamfunnet Den norske kirke, men må være en del av en bredere forstått kulturpolitikk. Fellesrådet er derfor glad for at utvalget mener at offentlige støtteordninger til vernede og fredede kirkebygg bør videreføres.

Kriseberedskap og dødsbudskap

Alle - uavhengig av religion og livssyn - trenger å bli ivaretatt og trygget i akutte og truende krisesituasjoner. Det er derfor viktig at det finnes fleksible ordninger som først og fremst kan møte behovet som finnes hos dem som er rammet av krise og katastrofe. Den norske kirke må både på grunn av medlemsmassen og sin kompetanse fortsatt ha en sentral rolle når det gjelder kriseberedskap både på kommunalt, fylkeskommunalt og nasjonalt nivå. Samtidig bør også andre tros- og livssynssamfunn involveres i beredskapsplanleggingen.

Sola kirkelige fellesråd støtter ikke utvalgets forslag om å oppheve ordningen med at Den norske kirkes prester bistår politiet ved varsling av dødsfall. Det store flertall av befolkningen tilhører Den norske kirke, og prester har både erfaring og solid kompetanse på dette feltet. I forbindelse med

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

varsling av dødsfall skal det alltid legges vekt på å ivareta stor respekt for de pårørende, og prester vil ved behov også kunne være behjelpelig med å kontakte ledere av andre tros- og livssynssamfunn som bør bistå i slike situasjoner. Kirkens sorgarbeid har stor støtte i befolkningen, og vi ser ikke at Stålsettutvalget kommer med argumenter som er tungtveiende nok til å endre gjeldende ordning og dermed frata majoriteten av befolkningen i landet den støtte kirken mange ganger har vist den kan være med å gi i ulike krisesituasjoner.

Høringsuttalelsen er behandlet og vedtatt på møte i Sola kirkelige fellesråd den 28.08.2013 (FR-sak 30/2013).

Med vennlig hilsen
for Sola kirkelige fellesråd

Christian Lie
Leder (sign.)

Trygve Torgersen
Kirkeverge (sign.)